

Spis treści

Wprowadzenie.	9
Część I. Uwarunkowania migracji zarobkowych — aspekty teoretyczne.	15
1. Kwestie definicyjne.	17
2. Koncepcje migracyjne na poziomie makrospołecznym.	23
2.1. Perspektywa geograficzna, demograficzna, polityczna i socjologiczna	23
2.2. Perspektywa ekonomiczna.	36
2.2.1. Koncepcje neoklasyczne (ortodoksyjne).	36
2.2.2. Nieortodoksyjne podejście do analizy mobilności.	48
3. Koncepcje migracyjne na poziomie mikrospołecznym.	61
3.1. Podejście neoklasyczne.	61
3.2. Rozszerzenie modelu neoklasycznego — podejście psychologiczne	66
3.3. Rozszerzenie modelu neoklasycznego — Nowa Ekonomika Migracji Pracowniczych (New Economics of Labor Migration).	69
3.3.1. Relatywna deprywacja.	70
3.3.2. Rodzina jako jednostka decyzyjna.	72
3.3.3. Ryzyko i informacja.	77
4. Kapitał społeczny a mobilność — poziom mezoanalityczny.	81
4.1. Sieci migracyjne i kapitał społeczny w badaniach migracji.	81
4.2. Wybrane koncepcje teoretyczne bazujące na pojęciu sieci powiązań i kapitału społecznego.	85
4.2.1. Sieci jako instytucje.	85
4.2.2. Sieci a ponadnarodowa przestrzeń społeczna (<i>transnational social space</i>) i koncepcja skumulowanej przyczynowości (<i>cumulative causation</i>).	89

5. Czy istnieje teoria migracji? W kierunku syntezy koncepcji migracyjnych	93
 Część II. Polityczne i makroekonomiczne uwarunkowania międzynarodowej mobilności Polaków	
6. Uwarunkowania migracji z perspektywy kraju wysyłającego	105
6.1. Bariery polityczne a mobilność: migracje Polaków w latach 1945-1989	111
6.1.1. Kwestia niemiecka a skala migracji z Polski	126
6.1.2. Migracje niepełne jako konsekwencja niedokończonych transformacji mobilności przestrzennej	130
6.2. Migracje zagraniczne w sytuacji względnej swobody mobilności: okres transformacji systemowej	135
7. Popyt na cudzoziemską siłę roboczą jako czynnik promigracyjny — przykład niemieckiego rynku pracy	150
7.1. Cudzoziemcy w RFN — polityka rekrutacji i jej konsekwencje	150
7.2. Struktura niemieckiego rynku pracy a imigracja	161
7.3. Zatrudnienie sezonowe Polaków jako przykład funkcjonowania w drugorzędnym segmencie niemieckiego rynku pracy	174
7.3.1. Zatrudnienie sezonowe — idea, geneza, reguły prawne oraz cechy ilościowe zjawiska	174
7.3.2. Rynek pracy sezonowej jako drugorzędny segment niemieckiego rynku pracy	178
7.3.3. Zatrudnienie sezonowe a mobilność zarobkowa mieszkańców Polski	195
Aneks do części II	202
 Część III. Zróźnicowanie regionalne a mobilność zarobkowa	
8. Społeczno-ekonomiczny kontekst migracji międzynarodowych	209
8.1. Uwagi na temat wykorzystywanych danych	209
8.2. Wybrane cechy społeczno-ekonomiczne badanych jednostek terytorialnych	211
8.3. Strukturalne uwarunkowania mobilności zagranicznej	222

9. Tradycje migracyjne i charakter współczesnych procesów migracyjnych	229
9.1. Aktywność migracyjna mieszkańców badanych regionów	229
9.2. Migracje a ponadnarodowa przestrzeń społeczna — społeczno-kulturowe uwarunkowania mobilności	239
Część IV. Uwarunkowania mobilności zagranicznej na poziomie mikrospołecznym	245
10. Gospodarstwo domowe a mobilność zagraniczna	247
10.1. Założenia i ramy analizy	247
10.2. Dane i wykorzystane techniki analityczne — zalety i ograniczenia	251
10.3. Mechanizmy mobilności a cechy gospodarstw domowych — hipotezy	257
10.4. Mechanizmy mobilności a cechy gospodarstw domowych — interpretacje	265
11. Cechy indywidualne migrantów	281
11.1. Selektowność migracji — hipotezy	281
11.2. Selektowność migracji — interpretacje	290
12. Jednolity czy zróżnicowany model migracyjny? Analiza na poziomie regionalnym	309
12.1. Migracje przed 1989 rokiem — wybrane cechy	313
12.2. Mobilność zagraniczna w okresie zmiany systemowej	316
Aneks do części IV	323
Podsumowanie	331
Bibliografia	343